

Agnieszka Stefańska

Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych
w Częstochowie

EDUKACJA POZAFORMALANA W ZESPOLE SZKÓŁ SAMOCHODOWO- -BUDOWLANYCH W CZĘSTOCHOWIE

Młódzież, gdy dorasta, wchodzi w interakcje z różnymi ludźmi – rówieśnikami, starszymi i młodszymi od siebie. Kontakt z każdą osobą zostawia jakiś ślad, nawet gdy pamięć już tego nie obejmuje... Nauczyciele mają znaczący wpływ na bieg życia swoich uczniów, ale nie mniej ważne jest środowisko rówieśnicze, w jakim ich podopieczni dorastają i kształtują swoją osobowość. Uczestnictwo w projektach edukacyjnych, które mają na celu umożliwienie młodym ludziom zaprzyjaźnienie się z rówieśnikami z innych krajów, zbudowanie przyjaznych relacji poprzez realizację wspólnych działań oraz poznanie różnic kulturowych powoduje, że młodzież zmienia swój sposób postrzegania świata.

Właśnie takie założenia inspirują mnie do realizacji nowych przedsięwzięć edukacyjnych, na które wspólnie z moimi uczniami pozyskuję dotacje w konkursach ogłaszanych przez Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży oraz Młodzież w działaniu. Programy te wspierają finansowo i merytorycznie działania podejmowane poza szkołą, czyli edukację pozaformalną. Jest to taki rodzaj aktywności, który pomaga młodym ludziom poszerzyć swoją wiedzę, rozwinąć kwalifikacje i umiejętności, a do tego nabyć doświadczenia oraz życiowej mądrości. Jest to równie cenne, co wykształcenie zdobyte w standardowym systemie kształcenia.

Nasza przygoda z międzynarodowymi wymianami młodzieżowymi dotowanymi przez Unię Europejską i MEN rozpoczęła się od realizacji w 2009 roku artystycznego projektu pt. Coś ty uczynił ludziom, Mickiewiczu?, który powstał we współpracy z Teatrem im. Adama Mickiewicza w Częstochowie oraz Szkołą Średnią im. Adama Mickiewicza z litewskich Dziewieniszek. Przez blisko tydzień polsko-litewska grupa młodzieży uczestniczyła w profesjonalnych warsztatach teatralnych prowadzonych przez aktorów częstochowskiego teatru. Głównym celem było przygotowanie spektaklu, opartego na twórczości Adama Mickiewicza, który miał zostać odegrany na dużej scenie. Koncert, który reżyserował dyrektor teatru – Robert Dorosławski – okazał się bardzo wzruszającym przeżyciem nie tylko dla młodych aktorów, ale również dla wszystkich widzów, którzy licznie zgromadzili się na dwóch galowych przedstawieniach.

Mickiewiczowskie teksty recytowane przez uczniów z „samochodówki” stojących u boku Adama Hutury, Iwony Chołuj, Teresy Dzielskiej czy Pauli Kwietniewskiej, wzbudziły zainteresowanie nawet wśród tych młodych widzów, którzy na co dzień nie są miłośnikami lekcji języka polskiego. Niezapomniane przeżycia, wzrost poczucia własnej wartości wśród

uczestników projektu oraz nowe przyjaźnie, to tylko nieliczne z korzyści, jakie przyniósł młodzieży udział w programie polsko-litewskiej wymiany.

Pozytywne doświadczenia związane ze współpracą z Polsko-Litewskim Funduszem Wymiany Młodzieży zaowocowały realizacją w 2010 roku kolejnego projektu edukacyjnego pod hasłem „Nic, co ludzkie, nie jest nam obce...” Tym razem naszym celem było przybliżenie uczestnikom tematyki związanej z różnorodnością wyznaniową oraz umożliwienie bliższego poznania i porównania charakterystycznych cech katolicyzmu, prawosławia, ewangelicyzmu i judaizmu. Uczniowie, dzięki wsparciu finansowemu P-LFWM, przez tydzień poznawali symbole, tradycje i obrzędy ww. wyznań, skupiając się także na wyszukaniu wspólnego dziedzictwa kulturowego.

Temat projektu był odpowiedzią na problem obecny wśród młodzieży – nieznamość innych kultur, wyznań, stereotypowość w wygłaszaniu opinii i sądów. Uczniowie często nawet nie przyznają się w szkołach do wyznania innego niż katolickie, ponieważ boją się odrzucenia i dyskryminacji ze strony rówieśników. Problem ten jest spowodowany głównie niewiedzą, a powyższy projekt miał na celu zachęcenie do budowania tolerancji wśród kolegów. Program wymiany miał także wymiar lokalny – młodzież odszukała w najbliższej okolicy miejsca ważne dla wyznawców ewangelicyzmu, prawosławia i judaizmu. Zorganizowaliśmy bardzo interesujące spotkanie z pastorem w kościele ewangelicko-augsburskim, który przystępnym językiem opowiadał o życiu religijnym protestantów. Uczestnicy zwiedzili częstochowski cmentarz żydowski oraz sosnowiecką cerkiew, w której wszyscy odkryli, że obrzędy prawosławnych chrześcijan są bardzo podobne do tych, z którymi mamy do czynienia w kościele katolickim. Wymiana obfitowała również w szereg innych działań, które miały przyczynić się do rozwoju osobistego uczestników – jednym z przykładów wartych uwagi były warsztaty w archiwum Muzeum Auschwitz-Birkenau, gdzie młodzież zapoznała się ze zgromadzonymi tam relacjami więźniów, którzy trafili do obozu jako dzieci. Grupa uczestniczyła także w zajęciach warsztatowych na temat judaizmu w *Muzeum Galicja*, a na krakowskim Kazimierzu wspólnie poznawaliśmy żydowskie obyczaje: próbowaliśmy koszernej kuchni i podziwialiśmy synagogi. W trakcie realizacji projektu młodzież opracowała publikację, która jest zbiorem najważniejszych informacji na temat katolicyzmu, prawosławia, protestantyzmu i judaizmu.

Rok 2011 to kolejne wyzwanie: trójstronna wymiana młodzieży z Polski, Litwy oraz Węgier, zrealizowana w języku niemieckim. *Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji* wymaga od

instytucji ubiegających się o fundusze, by tworzyły projekty coraz bardziej ambitne i angażujące młodych ludzi z kilku krajów. Nasz kolejny wniosek konkursowy spełnił te wymogi, dzięki czemu we wrześniu br. zrealizowaliśmy projekt pt. „Myśle, więc jestem”.

Tym razem przedsięwzięciu patronował program „Młodzież w działaniu”, a zajęcia były poświęcone wzmocnieniu więzi wśród mieszkańców krajów Unii Europejskiej oraz zachęceniu młodzieży Zespołu Szkół Samochodowo-Budowlanych, by angażowała się w realizację wymian międzynarodowych na zasadzie realizacji wspólnych przedsięwzięć, a nie tylko wyjazdów turystycznych.

Ważnym aspektem było także zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na współczesne potrzeby i problemy młodych ludzi oraz zachęcanie do wdrażania takich sposobów pracy z młodzieżą, które będą kształtować kompetencje pożądane we współczesnym świecie.

Sześć dni warsztatów rozwijających umiejętności interpersonalne, kształtujących postawy przedsiębiorcze oraz uczących szacunku dla odmienności kulturowej i narodowej, przeplatało się z zajęciami integrującymi wszystkich uczestników. Młodzi na nowo odkrywali Częstochowę i jej mieszkańców w trakcie gry terenowej, wzięli udział w rajdzie rowerowym na trasie Złoty Potok – Bobolice, zorganizowali ognisko oraz polsko-litewsko-węgierskie karaoke. Goście z litewskich Dziewieniszek i węgierskiego Kaposvaru ze smutkiem żegnali nowych polskich przyjaciół z Częstochowy. Tygodniowy pobyt w „Dobrym Mieście” pozwolił poczuć, że wspólnota, jaką tworzy Unia Europejska, to przede wszystkim możliwość odkrywania świata i pewniejszego wkraczania w dorosłe życie u boku rówieśników z różnych zakątków Europy, którzy tak niewiele się od siebie różnią...

Edukacja pozaformalna wymaga dużego zaangażowania osób pracujących z młodzieżą, jednak daje ogromną satysfakcję, motywuje do pracy i sprawia, że zawód nauczyciela po kilku latach od ukończenia studiów okazuje się nadal „strzałem w dziesiątkę”.

Agnieszka Stefańska